

**Административна отговорност
на медицинските специалисти**

1. Административна отговорност по ЗЗ:

а) общи административни нарушения:

- *общ състав*: който наруши разпоредбите на този закон или нормативните актове по прилагането му извън изрично уредените случаи, се наказва с глоба от 100 до 600 лв., а при повторно извършване на същото нарушение - от 500 до 3000 лв (чл. 229 ЗЗ);

- *неявяване на задължителен профилактичен медицински преглед*, изследване или имунизация (чл. 209, ал. 1 ЗЗ)

+ длъжностните лица, които са възпрепятствали явяването на лицата за извършване на задължителен профилактичен медицински преглед, изследване и имунизация;

+ родители или настойници, които не осигуряват провеждането на задължителните имунизации на децата си;

- *неизпълнение на предписание на органите на държавния здравен контрол* (чл. 212, ал. 1 ЗЗ)

+ отказва или препятства извършването на държавен здравен контрол или вземането на проби от органите на държавния здравен контрол;

+ не изпълни заповед за спиране на обекти или на части от тях или наруши забрана за реализация на продукти и стоки, разпоредена от органите на държавния здравен контрол;

+ болен от заразна болест, посочена в чл. 61 ЗЗ, който откаже задължителна изолация и лечение (чл. 215 ЗЗ);

+ извършва дейности по дезинфекция, дезинсекция и дератизация в нарушение на установените изисквания по този закон и нормативните актове по прилагането му (чл. 217 ЗЗ);

- *извършва дейност в нарушение на здравните изисквания по ЗЗ и нормативните актове по прилагането му* (чл. 210, ал. 1 ЗЗ), както и осъществява дейност в обект с обществено предназначение, без да е изпълнил задължението си за уведомяване на регионалната здравна инспекция (чл. 211, ал. 1 ЗЗ)

+ ЕТ, ЮЛ (повторност)

+ нарушение на забраната за продажба на алкохолни напитки и забраната за тютюнопушене (чл. 218 ЗЗ);

- *оказва медицинска помощ или извършва здравна дейност, без да има необходимата професионална квалификация* по медицинска професия за това (чл. 222, ал. 2 ЗЗ);

- *практикува неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве* в нарушение на този закон и нормативните актове по прилагането му (чл. 227 ЗЗ);

- нарушение на *правилата за асистирана репродукция* (чл. 223 ЗЗ);

- *извърши медицинско научно изследване* в нарушение на ЗЗ (чл. 226 ЗЗ).

б) административни нарушения от медицински специалист:

- (медицински специалист) нарушение на реда за регистрация, съобщаване и отчет, както и реда за изолация, изследване и диспансеризация на *болни, преболедували,*

заразоносители и контактни лица (чл. 216 33);

- (медицински специалист) нарушение на установените със 33 и с нормативните актове по прилагането му изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на *медицинската документация* (чл. 228 33);

- (медицински специалист) издава *болничен лист* в нарушение на нормативно установените изисквания (чл. 225 33);

- (медицински специалист) неизпълнение на задължението си *да уведоми дирекция "Социално подпомагане"* по местонахождението на лечебното заведение за всяко дете, родено в лечебното заведение, за което е налице риск от изоставяне, включително при липса на документ за самоличност на майката при раждането на детето, при самотна майка, при многодетна майка, при майка със сериозни или множество заболявания (чл. 221а 33 във връзка с чл. 125а, ал. 1 33) и

да уведоми органите на Министерството на вътрешните работи и дирекция "Социално подпомагане" за всяко дете, постъпило в лечебното заведение или посетило здравния кабинет, което е жертва на насилие (чл. 221а 33 във връзка с чл. 125а, ал. 2 33);

- (медицински специалист) допуска *системно нарушения* при упражняване на професията си поради небрежност или незнание, допуска груби грешки в работата си или извършва неморални деяния, като използва служебното си положение (чл. 222, ал. 2 33);

- (лекар, лекар по дентална медицина, медицинска сестра, акушерка и фелдшер) откаже оказването на спешна медицинска помощ на лице в критично за живота му състояние (чл. 222, ал. 3 33);

- (длъжностно лице) нарушение на задължението за *информирание на пациента* (чл. 220 33):

+ длъжностно лице, което не информира пациента относно обстоятелствата по чл. 88, ал. 1 33;

+ окаже медицинска помощ без информирано съгласие на пациента или в нарушение на изискванията за даване на информирано съгласие от пациента;

+ длъжностно лице, което предостави здравна информация извън условията и реда на този закон и нормативните актове по прилагането му:

- (длъжностно лице) налага *мерки за физическо ограничаване* на пациент с установено психично разстройство в нарушение на изискванията на този закон и нормативните актове по прилагането му (чл. 224 33)

- (лечебно заведение) нарушение на *права на пациент*, регламентирани с този закон и с нормативните актове по прилагането му (чл. 221 33):

+ ЮЛ, ЕЦ (повторност);

- (лечебно заведение) нарушение на *реда за разходване на средствата*, предоставени му от републиканския бюджет (чл. 228а 33):

+ реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти, закупени със средства от републиканския бюджет.

в) административни наказания:

- *глоба* (физически лица);

- *имуществена санкция* (юридически лица);
- *лишаване от право за се упражнява (медицинска) професия* от 3 месеца до 1 година (9 състава: чл. 216, чл. 220, ал. 1 и ал. 2 33, чл. 221а, чл. 222, ал. 2 и 3, чл. 223, ал. 1, чл. 224, чл. 226)

г) процедура:

- *установяване* на административните нарушения: в зависимост от нарушенията: държавни здравни инспектори или от длъжностни лица, определени от директора на регионалната здравна инспекция; длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Медицински одит"; длъжностни лица от Изпълнителната агенция по трансплантация, определени от нейния директор; митническите органи.

- *налагане* на административно наказание: отново в зависимост от нарушенията: министъра на здравеопазването или от оправомощено от него длъжностно лице; директора на Агенция "Митници" или от определени от него длъжностни лица; директора на регионалната здравна инспекция; изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Медицински одит".

2. Отговорност, реализирана чрез съсловните организации

а) на лекари и лекари по дентална медицина

- *основания* за отговорност (чл. 37 ЗСОЛЛДМ):
непазване на правилата, предвидени в кодексите за професионална етика;
непазване на правилата за добра медицинска практика.

- *видове* наказания (чл. 38 ЗСОЛЛДМ):
порицание;
глоба в размер една до пет минимални работни заплати - за нарушения по чл. 37, т. 1, съответно в размер от пет до десет минимални работни заплати - за нарушения по чл. 37, т. 2;
заличаване от регистъра на колегията за срок от 3 месеца до една година - за нарушения по чл. 37, т. 1, съответно, за срок от 6 месеца до две години - за нарушения по чл. 37, т. 2.

- *процедура* (чл. 39 ЗСОЛЛДМ):

Комисиите по професионална етика на районните колегии на БЛС, съответно на БЗС, разглеждат жалби за нарушения.

Нарушенията се установяват с акт за констатирано нарушение.

Актове има право да съставя всеки член на комисията по професионална етика към районната колегия на БЛС, съответно на БЗС.

Наказателните постановления се издават от председателя на управителния съвет на районната колегия на БЛС, съответно на БЗС.

Препис от наказателното постановление се изпраща на ръководителя на здравното заведение, в което работи наказаното лице, и на директора на районната здравноосигурителна каса.

б) членове на БАПЗГ

- *основания* за отговорност (чл. 40 ЗСОМСААМС):

Членовете на БАПЗГ носят отговорност за следните нарушения, допуснати при изпълнение на професионалните им задължения:

непазване на правилата, предвидени в Кодекса за професионална етика;
непазване на правилата за добра медицинска практика.

- *видове* наказания (чл. 41 ЗСОМСААМС):

порицание;

глоба в размер от една до пет минимални работни заплати;

заличаване от регистъра за срок от три месеца до три години.

- *процедура* (чл. 42 ЗСОМСААМС):

Комисиите по професионална етика на регионалните колегии на БАПЗГ разглеждат жалби за нарушения.

Нарушенията се установяват с акт за констатирано нарушение.

Актове има право да съставя всеки член на комисията по професионална етика към регионалната колегия на БАПЗГ.

Наказателните постановления се издават от председателя на управителния съвет на регионалната колегия на БАПЗГ.

Препис от наказателното постановление се изпраща на ръководителя на здравното заведение, в което работи наказаното лице.

в) фармацевтите

- *основания* за отговорност:

Магистър-фармацевтите носят отговорност за следните нарушения, допуснати при изпълнение на професионалните им задължения:

неспазване на правилата, определени в Кодекса за професионална етика на магистър-фармацевта;

неспазване на правилата за добра фармацевтична практика.

- *видове* наказания:

порицание;

глоба в размер от една до пет минимални работни заплати;

заличаване от регистъра на регионалната фармацевтична колегия за срок от три месеца до три години.

Нормативни актове:

Кодекс на труда – КТ

Наказателен кодекс – НК

Закон за административните нарушения и наказания – ЗАНН

Закон за задълженията и договорите – ЗЗД;

Закон за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина – ЗСОЛЛДМ

Закон за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти – ЗСОМСААМС

Литература:

Голева, П. Отговорност на лекаря за вреди, причинени на пациента. С., 2004.

Голева, П. Деликтно право. С., Феня, 2007.

Миков, И. За развитието на етическите кодекси в медицината. – Етика в българското здравеопазване. С., 2007, с. 426.

Славов, С. Лекарски грешки и лекарски деликти. С., ИК Сиби, 1996.